

ІВАН КОВАЛІВ

ТРИПТИХ

хел

IVAN KOWALIW

THREE COLLECTIONS

Preludes

Intermezzo in Exile

Chords and Dischords

Poems

UKRAINIAN CANADIAN WRITERS ASS'N "SLOVO"

Edmonton

1986

Toronto

ІВАН КОВАЛІВ

ТРИ ЗБІРКИ

Прелюдії
Екзильне Інтермеццо
Акорди і Дискорди

Поезії

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО“

Едмонтон

1986

Торонто

**Мистецьке оформлення
М. Левицького
Заголовний рисунок до „Прелюдій“
В. Баляса**

ТРИПТИХ

требую

*
**

Знов серце іскрою пламенне
і кров димить вином курильним,
вітри хвилясті і південні
черкнулись верховіття крильми.

Сповнились ночі солов'ями,
і рветься серце криком тужним,
шептати ніжними устами
слова тривожні й одчайдушні.

1940

*
**

Розбрівся травень на три милі,
у полі врункуються вівса
і світ, весною очманілий,
мов сяйний ранок, вгору звівся.

Гне вітер зелень верболозів,
ви ж хмари, овиду не хмарте,
адже життя, ясне й погоже,
єдиносправжню має вартість.

1941

РАНОК

Всі рожевідтіні заграє
на ранку м'якій палітрі
і ритми буйноквітних трав
на молодім, зеленім вітрі.

Відсвіжіла і спіє мить,
запилює думки натхненні,
і сонце золотом жахтить
на віттях молодого клена.

1939

*
**

*Серце співа по-дитячому...
Рильський*

Раз снилось так. Дитинство і світанок
і місяць стали в головах моїх
і я, проснувшись, зрозумів нежданно
мовчання клятву на обличчях їх.

Але, проснувшись, знов не міг піймати,
ні надміру закласти у собі
всього того, що, в прочуття багате,
враз проросло у серці голубім.

Сьогодні не привиддя снів, а дійсність.
З глибин я вичаровую у ній
і віддзеркалюю в блакитній пісні
все чисте, що лишилося в мені.

Щасливий бо, що святість мрій я виніс,
із хуртовин, що не заkostenів
в душі і можу осяйну невинність
поставити напроти люті днів.

1942

*
**

Броститься агрест, соковита
вже налилася бросквіна.
Не треба в серці бадьоритись,
бо й так кругом одна весна.

Ходи! Хай полум'яні трави
ростуть на вітрі. Тільки ж тям:
лиш сміливість в людині бравій
засвідчить повноту життя.

1942

МОЛОДІСТЬ

Хай кажуть, що слідів життя не стерти.
Ти, молодосте, поки не пройшла,
міцніша від життя, повніша смерти.
Як радісно на сяйний стати шлях,

щоб з вітром побрататися крилатим,
і йти наосліп і без вороття,
повіривши в натхненну марнотрату
снаги палкої й ніжного чуття.

1942

*
**

І знов набрезклі вишні уст
кривавлять полум'ям, жагою.
В пухкий чорнозем вітер вгруз
і сонце в полі близни гоїть.

На юних, провісних вітрах
чеканням сторожким горіти.
Ідеш ти: любка і сестра.
І ждуть: чорнозем, я і вітер.

1939

ХВИЛЯ

Дрижу на вітрі, весняна пелюстка,
яка в праподуві Твоєму в'яне.
Ти хвиля, що об берег серця вузький
черкає струмом щастя полум'яним.

Лишаюся незамкнутий та скритий,
довірившись лагідності нестями,
і п'ю Твого всенадміру напитек
і ніжнію в Твої ласки храмі.

1941

*
**

Жахтиш в ясному заграє світлі,
шумиш, рясніючи, дощами,
буруєш в деревах і з квітнем
по луках бродиш із птахами.

І в душу, сходами іскристу,
нову вливаєш міць ліричну,
прозорчастим вгортаєш листям,
щоб пити світло й синю вічність.

1940

НАЗУСТРІЧ

Позаду сизе місто з димарів закурить
і ла́дан вечору зів'ється з-понад стріх.
Як вірити, що десь живуть істоти хмурі,
коли така прозора далечінь доріг?!

Коли стрункі ліси, жагуча пристрасть крові,
потоки рвуть і котять берегами рінь,
в прозорах хижих птахів лети соколові
втонути ваблять в радісну життя бистрінь.

То ж хай хрумтить хворобст і пахне свіжо хвоя,
мовчазні спалахи багрових вечорів
нехай значать сліди натхненні за тобою
на шляху, що його ти в далині лишив.

Впоївшись трунком днів, під боки взявшись з квітнем,
ти підеш, зорячи шулік у вишині,
а небо буде чисте і, як ти, блакитне
із пилюгою зір, що вляжеться на нім.

На взгір'ях станеш, ширину охопиш зором,
до ніг поклоняться стеблини самохіть
і, раптом одчайдушно кинувшись в ізвори,
назустріч підеш юності весняних літ.

1942

*
**

Пахтить квітуча конюшина
і бджоли не лану дзижчать,
русявий день в імлистій сині,
мов ніжне, чарівне дівча.

Ось зелень на межі листяста,
хмарин прозірночиста біль,
весніє серце п'яних щастям
у мрійній тиші голубій.

1939

*
**

Вигасався вітер і приліг,
та, обнявши молоду ялинку,
розшептав. Пах тьмяно оборіг,
канули кристальові росинки.

Злопотівши крильми, вечір сів,
знітившись під ночі покривалом.
Це ж вона ступала по росі,
це ж моя метка рука дрижала.

1941

ГОТИЧНІ НОЧІ

I.

Муругі ночі і безсонні,
(не визбутись старих химер),
готичні вежі стоколонні
лягли на груди тягарем.

Від сходу подуги вологі,
клуби патлатих, хмарних грив,
акацій сторожкі дороги
шептанням клоняться вітрів.

І знов напнуте чуйно вухо
і думка б'ється все одна:
чи йдуть квітневі завірюхи
по весняних моїх садах.

II.

Мої це неспокійні очі
ввесь жар свій ночі дарували.
Дме чорний вітер і лопоче,
спиняючись між деревами.

А на фронтонах древніх храмів
ростуть резеди віщі квіти.
Упившись чорними квітками,
таємну сагу шепче вітер.

Ще очі ліхтарів розкриті
і тихше вітер листям дише.
Пройшов сюди натхненний Гете,
чи Брамс хорали ночі пише?

Хоралів чорна тасмниця
пливе і тихшає в безкраїм,
святого Граля ясний лицар
човном на небо випливає.

І багряніють, мов офіра,
гривасті хмари у приливах.
О, лицарю, ти ж не повіриш:
далеко, у краю щасливім,

мій місяцю, мій Льогенґріне,
де обрій ввесь у вишнях тане,
тебе пригода дивна стріне —
забудеш Ельзу для Оксани.

1939

*
**

Оглянуся за три дороги,
аж там внизу, над плесом рік,
вітри плигають струнконогі
і припадають на моріг.

Погляну в даль, а сизі гори,
немов ті велетні, звелись,
скриплять зелені осоки
і пісня лине з-над узлісь.

Ще озирнусь, — в саду предивно
розквітло: молодість моя
цвіте й кохати учить співно
любовна пісня солов'я.

Дивлюсь: — аж половіє літо
та й інший вже співає птах.
Іде, вкосичена вся квітом,
моя кохана у житах.

1940

ПІСНЯ

Гей, зазеленіли ниви
і тремтить весняний шлях,
під конем хвилястогривим
дзвонить радісно земля.

Чи в гаю на хвостині,
де гаряча схне трава,
чи у любої дівчини
будем, коню, спочивать?

Виросли коневі крила,
піниться пружний хребет,
вийшла зустрічати мила, —
землю копитом гребе.

Головою буйно крутить,
водить зором вороним.
Не сумуй дівчино-руто,
жди, аж повернусь з війни!

1942

*
**

Зразу я стежив її з-під гірлянд яблуневого цвіту,
як чарувала вітри , що летіли на схід із дощами.
Жоден з крилатих любимців тих чарів її не примітив,
але невже примічають коханці в любовній нестямі?

Потім, коли молоді ластівки поліпили гніздечка,
гриви ж полів відростали, немов половіючим левам,
ввесь, оп'янівши з вітрами від меду і липи і гречки,
мабуть даремно чекав я на мед її уст коралевих.

Вчора я знову її зустрічав у веселім городі,
як смакувала, зриваючи, стиглі, м'які полуниці.
Повна палкого чуття і тугої, жіночої вроди,
вабила сміхом мене і своєю дозрілою міццю.

1941

*
**

Холонуть ночі по дібровах,
згубивши злякану зорю,
тремтить на віттях ясенових
роса у вовчому яру.

І пахне обрій диким зіллям,
на межах розквіта полинь.
Он, стежка, що веде в трипілля,
де з Богом сам ходжу один.

1940

МИТЬ

Сльотою, в день скучний, без змін,
без свіжих поетичних зривів,
яка ж незглибна суть хвилин
в одноманітних ритмах зливи.

В тумані сірий день застряг,
із хмари без упину мжичить,
вгорі ж задуманий вітряк
листує в книзі природничій.

Дивлюсь — і раптом словом мить
ловлю: коротку, непокірну,
щоб зберігалась між людьми,
земний закон прийнявши й міру.

1941

*
**

Мов квіти линуць мотилі
на матово-срібlistі вільхи,
що стелять пах гіркаво-вільгий
по сизій ширині полів.

Жаріє в сонці сріблом став
і в'ються нив дороги красі.
Це ж молодий той самий ясен
до мене в вікна заглядав.

1940

-

*
**

Усе, що лиш було в мені й понад мною,
мов ніжний гомін золотистої струни,
здіймається від квітів і понад росою,
та, злившись з опаром вечірне-запашним,

перлиться крізь густу траву і житні стебла,
дими збиваючи з опилених полів.
Чи ніжна хмара це, заплідлива і тепла,
крізь присмерк падає дощем натхнених слів?

1940

ПІВДЕНЬ

Димлять сади, стежок мережі
прозора мряка топить;
там під горіхом сів я й стежу
доріг сивастий копіт.

Терпкаві вишні, гомін з поля
і квіти невідомі,
на келихах дрімають бджоли,
мов п'яні із притоми.

Повніє овоч на деревах,
мов сон, сивіє жито, —
і крутить квітів мед липневий
у горні півдня літо...

Стіл, дзбанок литий у ливарні,
на нім вишиванки і пташки.
Застигло пташеня і марить,
підвівши дзьобик свій до базьки.

Опукла склянка, в склянці пиво,
ще пінисте, ненадпочате,
й пору неказано ліниву
розстелює врочиста скатерть.

Бринять у тиші злотні мушки,
сідають на похилу спину,
і трусить сон м'які пелюстки
розквітлого в саду жасмину.

1940

ЛАСТОВЕНЯТКО

Промоклі россою квітки у засмаглій руці,
маленький травник у городі, на сонячнім місці,
тебе уявив я собі так на кльомбику цім,
як на́встріч мені простягаєш долоні в усмішці.

Було так, як завжди. Ти ж знаєш цей білий наш дім.
Зрадівши, ти глянула в вічі так приязно, м'яко,
і раптом з-під кривлі в построснім свіжо гнізді
тихенько й тривожно заквилило ластовенятко.

Сочилась живиця по сосон жорсткавій корі
і медом пахтіли розгілчасті липи розцвілі.
Кохана, пиши, та не гайся, мені чим скоріш,
чи ясні слова ці для тебе, чи незрозумілі.

1940

*
**

В городі маком наливається неділя,
вгорі ж незримости рахманна голубінь.
Значев'я Ти, мов янгол, янгол яснокрилий,
схиляєшся, я ж на колінах при Тобі,

п'ю з радісних джерел мого всевиждання.
Здається, це не я, лише прозора тінь
моя з гілками шепче так благоуханно
і золотіє, мов хмарина в синьоті...

Стаю, упоєний призначеним майбутнім.
Хай спокій мій не знає бурунів грози!
Вітри ж, на соколиній зупинившись путі,
хай п'ють з ростків Твоєї винної лози.

1942

*
**

Свиснув ранок пронизливо косом,
відмахнувшись, скрипнув млин згори,
засверщіло золотаве просо
навстріч рожевіючій зорі.

І нараз, на мить одну коротку,
видалось очам, незвичним див:
котить вітер яблука солодкі
із рясних, підобрійних садів.

1939

*
**

У садү, в тіні дикої груші,
розхиливши сріблисті гілки
і, піддавшись приливам зворушень,
стежу часом малі ластівки.

Намагаюсь їх оком зловити,
мій негострий напруживши зір,
ці окрилені символи миті,
що пронизують час і простір.

Та даремно напружую око,
бо ж відоме з непевности всім
це незриме мовчання глибоке,
що заляте в минулім часі.

Бо в життя раз накреслений путі
рухом циркуля дивно різким,
завжди схрещені тільки в майбутнім,
і хвилини, і дні, і роки.

1940

СТРІЧІ

Зірвалася, мов птаха, мить
і сколихнулось тьмяно літо.
Чи ж випити кому грудьми
всю радість росяного квіту?

Була, заглянула до віч,
і геть відлинула. Не лічить
Бог радісних, нежданих стріч,
заглибившись у змінну вічність.

1940

*
**

Ряхтить дощем багряним рінь,
об хвилю часом хвиля плесне,
загуслу, теплу далечінь
сповняє присмерк безшелесний.

Від мосту гуркотня коліс,
стоять, мов привиди, дерева,
на врунах мерехтливих ріс
зоріє ясна ніч серпнева.

1941

ПОЛОНЯНКА

Сутеніє. Самітні дерева
навстріч, мов суперники, виходять,
подувом незримим прохолода
лине з тьмою від узгір серпневих.

Безшелесно трави долом ничуть,
і вгорі молочної дороги
шлях, мов долі невблаганна строгість,
в засвіт манить саявом таємничим.

Знову ти, зваблива і тривожна,
в шумі трав і трепеті ручаю.
Чи ж тебе насправді раз піймаю,
все чуйну й одвіку осторожну?

Щоб, незамайну, одного ранку,
під цілунки вітру золотого,
принести в офіру своєму Богу, —
наполохану, рожеву бранку.

1942

*
**

Відразу сліпнуть вовчі зорі,
на вітрі чахне в хащі північ
і їжиться від непокори
сувора ніжність в серці співнім.

Хапається очима блуду,
а серцем рветься у безкрає.
Та раз собі сказати: буду, —
то й щастя серцем подолаю.

1942

БІТЕР

*...Ich horche immer. Gib ein kleines Zeichen.
Ich bin ganz nah.*

Rilke

Ти пролетів і, дунувши на мене,
на ласку слів моїх мене лишив.
Я вснув і в пошумі дерев зелених
ще довго чув таємний Твій призив.

Чи це був Ти, чи ніжний день осінній,
чи тільки шелест в'ялої трави?
Та раптом я пізнав Тебе по тіні,
що вкрила синню тліючі стави.

І ще по брижах, що пливли водою,
по обрисах хвилястогривих гір
і по чутливій мряці, від якої
нежданно помутнів мій ясний зір.

1941

*
**

З вітрів і з зел, що сіються в простір,
п'ємо гірську над струменями просинь
і стежкою, що в'ється напростріл,
йдемо під шум золотoverxих сосен.

І знаєм: це ж останні наші дні.
зрадливо шелестять в малинах змії,
беркут зловісно тоне в вишині,
на зрубі ж ягоди й гоґодзи спіють.

Синіють гори, близиться далінь,
верхів'я сосон вечір багром палить, —
який самотний кедр, і височінь
яка ясна, мов тахля із кришталю!

Невже для нас ця горда самота?
Бо ось її саму собі залишим,
щоб марити у гамірних містах
про росяні галявини і тишу?

1942

*
**

Що ж — сталося. Замало я жорстокий,
то й відсахнувсь було від мене світ.
Та ось стою, і знаю певно: поки
живеш, пощади нічого просить.

То ж буду щедрістю душі міцніти,
підвівши вгору свій щасливий щит.
Стаю перед тобою, дужий світе,
щоб все вороже радістю кришить.

1942

МАЙБУТНЄ

Так дні мої полічені й суворі;
ненáвисникам видираю їх.
Та те, за чим в майбутньому я зорю,
нічий злорадий не досягне сміх.

Не шматувати кігтям щастя того,
що в синьожилах стигне, наче міт,
що п'яне міццю вітру осяйного
і в співнім серці будучим горить.

1942

ПОЕЗІЇ ПОЗА ЗБІРКОЮ

ВОНА

В якусь буремну, хмарну ніч, мов гріх,
мов в'язень стане під осіннім муром,
уся в пилу неметених доріг,
що вкриє чόло горде і похмуре.

З докóром гляне в душу і дарма
питати будеш відкіля й навіщо
прийшла сюди на чужину. Туман,
згар чаду душу очманять. Та вищі

над гордості німий, готичний храм
зведуться бані золотого Дому,
мов визов мўзик темрявим вітрам,
псаломи на павітрі голубому.

1942

КРАЇНА...

Проминають роки, та однако незмінні
зов степів і Чумацька Дорога вгорі
і та сама незбагнута загадка сині
сповиває далінь вовкулацьких доріг.

Знов чвалають в степу незагнuzдані коні
сиплють ночі в тумані зрадливу зорю
і хвилясті пісні, ніби спомин полону,
шелестять на стеблинах зарощених врун.

Знов клекоче весна у річних водорях
і, заглянувши Богу в обличчя, земля
стугонить. Сіроманцем зголодженим виє
дикий обрій, де мажі крізь мряку скриплять.

Під вернидубом вітер біснується зрання
трави тверднуть і сохнуть у спеці на щерсть,
сціпеніла на чорних похилих курганах
кров блакитна шляхетних і чистих пожертв.

Дусить згар ту країну вродливу і хлібну,
шум століть очманілих гріховністю й сном,
не вгасить степових пожарищ ворохібні
теплим рікам, що плинуть кривавим вином!

1942

*
**

Ще завжди ніжна, тепла осінь,
в ріці змужнів бадьорий пструг,
і вітер срібні пухи носить
з-понад озер і з-над яруг.

Пташині гнізда опустіли,
скрипить тягло. Ти мандрівник:
услав гілки на листя пріле
під зорями і сниш про них.

1943

МАНДРІВНА ОСІНЬ

За містом рожевіють вранці буки,
димчастий паротяг повзе крізь міст,
збирає в'яле листя в теплі руки
багрянозора осінь з передмість.

В коронах дерев вітер буйногровий,
а понад містом сива тлінь і дим,
хвилюють обрій кучеряві співи,
хвилює далина і поїзди.

Увечері-ж, ні, не проходить буря,
лиш квилить птаство у ліску на зліт.
Притрушені сріблом імлистих куряв,
на паморозі залишаєм слід.

1943

*
**

Шум дерев, розвихрене гілля,
грубий дощ із даху барабанить.
Скільки листя буря намела,
що в калюжах мокне та й у твані.

Скільки яблук впало із дерев.
Їх у кошиках несуть дівчата
і під вихру розшалілий рев
на солом'яних складають матах.

Однотонно дощ із ринов ллє,
То-ж яку найти собі приману:
ось стара канапа, теплий плед,
і наївність чуттьова роману.

1941

*
**

День похмарний. Весняний опар тухлий,
ввесь зеленню прочахлий із вербини,
промчить із пахом печива від кухні
й тривожить серце спомином дитинним.

Над скатертю, що розстелилась сніжно,
де знов „бабки“ і писанки холонуть,
бринять у тиші давні мрії ніжні,
сповиті в синю мряку великодню.

І ждеш, щоб у пристроєній світлиці
весняне сонце раптом засвітило
і, повертаючись від плащаниці,
приніс твій батько сивий пах кадила.

1942

*
**

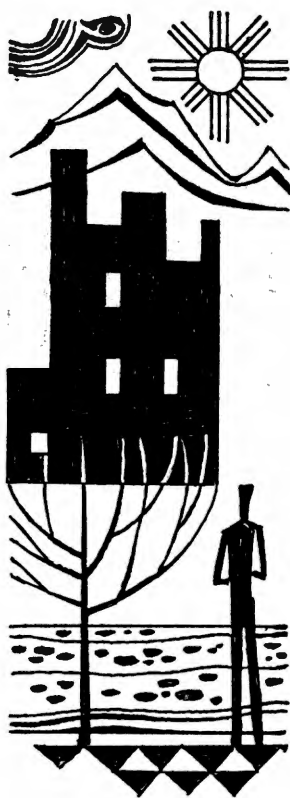
У присмерку вечірньої години
над запорошеним схились столом,
хай п'ятьми безшелесна павутина
черкне на мить в спокоєне чоло.

І хай буває у змагу німому
душа. Тоді в глибіню її ховай
не спокій темрявий, не ніжну втому,
лиш одчайдушну міць до поривань.

Бо злопотить у серці вихор слави
і знов поривам серце віддаси,
в гірлянди слів жертovníк золотавий —
свій монумент вінчаючи краси.

1943

ЕКЗИМУ
ИНТЕРМЕЦО

*
**

Твій дім, твій храм. Теплом гарячим дуне,
де липа в присмерк ніби крильми б'є.
Тут голуба зоря й хвилясті вруна
замерзли повсякчас тебе.

Сплелись берези понад перелазом
під вечорові гомони із мли.
Значев'я вітер: курява знялася:
Той порох — порох рідної землі.

1944

*
**

Опівночі звихрив тривогою
нежданний, трепетний сум.
Нікчемною й мертвою богою
ввійшла ця ніч в красу.

Пітьмою бір спотворений,
мов скеля, ніч німа,
і віра сліпа, упокорена
незглибністю людських оман.

1946

ЧВАЛ
(Ноктюрн)

Мчать чвалом, стугонять копита
і бісом свище вихор з гаю,
на півдні очмаліле літо
багряні блиски заривають.

В полях дими звелись і душать, —
о, літа, янголи, о липи!, —
хай Бог хоронить ніжні душі,
коли вогонь їм зір засліпить.

Ось обрій випнувся і скочив,
тремтить зоря крізь попіл тліні,
вони ж летять у лоно ночі,
у вічність мрячної глибині.

Росте, мов вихор враз неспокій
і сокотить. У серці тісно.
Рвуть греблі піняві потоки
в час окаянный і неvtішний.

1942

МІСТО В ПРОВАЛЛІ...

Місто в проваллі, у тьмі. Крила розбитих будівель
труться об дула гармат, вламків потворні джмелі
падають ницьма. На храм гляне стривожена Діва,
де комашини людей в пилі повзуть на землі.
Місто в проваллі! Вп'ялись цоколи в щерблене небо,
сліпо й суворо на смерть ждуть у нерухомих бою.
Плязмо, кричать, ти найбільш горда у світі амебо,
як нерозважно прийшлося долю кувати свою!

Лиш на колонах живі янголи. Сміх їх дитячий
гріє твій холод і твердь, з камню розплетений сміх.
Камене, злісно зірвись, бросіть ламай і добряче
в місто, прорвавшись, неси гордість порталів своїх!...
Уряди, храми, кіно! Натовпом повняться мури,
кожен, стулившись, біжить від скаралуці гранат.
Остеронь, їм ти не кат; це нетерплячий, похмурий,
згрідливо вищість свою зраджує гордий солдат.
Інші на колесах мчать, з гусені в вись кулеметять,
цупко у кігтях цівки, очі замкнувши, держать.
Висни ж над танками в пил гронне барокко, хай в леті
взнають шуліки війни: камінь живий це не ржа!
Завтра побиті тіла й скімлення тихе, невовче,
свідком єдиним присхне в ранку скривавлену твань.
Все ж таки знаєш, цей плач буде вівік миротворчий,
з каменю візьмеш його в власну руїну блукань.

Руки дитячі втримай, скарб дорогий запоруки,
дар, що цінніший від всіх злих метрополій землі!
В небо і в землю зринай, владно і вперто з розпуки:
підстрибом в небо ясне, в землю сліпма, в перелім!
Плюскай із ріками зір, з смертю змагайся врочисто,
янгол майбутнього б'є крильми до ясних воріт!
В просторі, ось, самохіть світло займилось над містом!
Ти ж нам довірлива будь, з камню правіро століть!

IV.1945

АПОКАЛІПСИС

Ось так історії замкнулось коло,
(навряд чи знаєш ким ти щойно був),
ось так заліза й лицемірства полоз
в обіймах прісну задавив добу.

Кричать у вись земля, вода й повітря,
й вогонь, не сяйво, спалює кістки,
нагана клацання й кинджалу вістря
націлюються в серце і в виски.

Два символи Великого Вигнання,
два Гоги на червоному коні,
женуть свій вік мов вершики захланні
в видовище руїни, в сонця гнів. —

І в час всеісторичної екліпси,
де з сіллю кров змішалась у пісок,
це Апокаліпсис новий, скотившись,
плете троянди чорні у вінок.

Дерева велетні, рік бегемоти,
тлінь атомів, рокочуть про загин,
загибель у космічній трансї котить
і в смерчах світ рокований на скін.

Що ж мудреці і воїни безстрашні
за древню мудрість! Вам лишивсь приказ
геть відійти. У судорогах гасне
ваш есхатон й харизми, всі не в час.

Вдивляйте ж очі і вслухайтеся в вуха
і в візях відмірте катаклізм,
який прослала ядерна ядуха
у повноту буяння й аналіз!

Поети на біблійному засланні!
Хай очі вам сліпить пророчий гнів!
На визов кличте деспотів, тиранів,
валіть поразки словом страх царів!

Моліть за всіх, що скинули личинки
човнів підводних, танків, літаків,
що їх Господь спалив у мертвій скриньці,
щоб Феніксом воскресли в новий зрив!

Моліть, далекі від земних ухилень,
щоб цілісність вернулась як колись,
щоб вороги спасінню підкорились,
і з спаду у висоти піднеслись!

1945 (1976)

*
**

Весна далеко. Ліхтарі
з руїн моргають більмами
і тьмарить місячний таріль
смерк вежами кадильними.

Підвівся міст, немов скрипаль,
над вищербами в хаосі,
смичковим луком сум припав
в скрипкову арку галузі.

Де над безоднею з проваль
міст грає міста ребрами,
крізь покалічені в ровах
дрізки перетереблені,

зла химородь, злий пустоцвіт
броситься з міста паростей,
лихого демона пристріт
скульптурить грішні нарості.

Об'явлення прийшла пора?
Броси-ж-ся в лиха імені!
Хай всохнув обгорілий храм,
ти брезкнеш в серця дрімені.

1945

*
**

Промчиш у чужому місті,
на мурах шрами сальв,
змете осіннє листя
відьомська, хижа краса.

Вікнами чорних будівель
я очі в світ проб'ю,
в розвіяні коси Діви
втуливши печаль свою.

Недарма ждали бур ми,
що гасять спрагу страшну,
тривоги багряні сурми
будять із мертвого сну.

О, голуба і шалена,
повір, я зайда тут!
Ось вітер покари шле нас
в благословенну путь!

1947

*
**

Давно забувши трепети містерії
і психологій тонкий аромат,
ти буденнієш, тонучи в химерії
облуди й жаху перемінних влад.

Пусте даремно в соте перемелюєш,
жуєш салату й мрій ворожий тлам
щоб, зашморгнувшись туго долі шлеєю,
тонути в дикий світовий бедлам.

Безглуздий світе, хмурий і поплутаний,
як би у світло прорости тобі,
щоб нерозважно не мужніти смутами
нікчемности і дуру боротьби!

Як би... То ж ладен все, що предок вимріяв
нащадок вигребти і без образ
судити: чи не був собі він вирієм
той світ, що володів ним дикий сказ?

1946

*
**

Із твердині душі просурмиш осяйну благовість,
злої мужності злу на поталу не давши пожертви.
Недаремно в ворожі світи ураган тебе ніс
чисте серце вітрами, мов герб спижовий злоторчествив.

Знаєш, знаєш: то віри священна і сцілена твердь,
що її ти різьбив у тьмяному глибу по закону.
Хай з ясної душі залишилась лиш радісна чверть,
ти її не віддав самохіть лицемірства дракону!

1947

ПАЛЯДИН

Вступаючись сваволі біса й бурі,
він припочив на осяйній луці.
Позаду грішний чад поганських курих,
що їх фальшиві принесли жерці

земним богам неситости й заглади.
У далині ж, мов привид, городи
крізь світла неземного синій ладан.
І вчув він голос: „Будь мій палядин!

Ось щит твій: смирність сміливости. Тихий
ладу й самопосвяти взнавши міць,
неси зневіреним дари потіхи!
На обрях у світлі блискавиць

тобі в промітті інше світло лити
і дружню мудрість сіяти, як сіль!“ —
І він підвівся радий, щоб служити,
недолі людській і земній красі.

1945

КЕЛИХ

Даремні слова ті, що славлять злощастя години.
Ти звук: лиш гроза попереджує тишу джмелину.

Ось глянь, як натхненно звелася ріка світлоюна,
струмують дощі і біжать скучерявлені вруна.

І верби зелені замислились, вранішнім пухом
тремтять, переливи птахів нашорошують ухо.

Розквітла черешня, мов сон, обтрушує краплю
засмагле і свіже чоло пахне відсвітом яблунь.

Осяяна ранком, крізь млу зеленастого крину
до праці відважно крокує спокійна людина.

О, знання, що буйне життя заливає пустелі
о, радості хмільної вщерть переповнений келих!

1943

*
**

Затиснеш щелепи, кругом
земля неплідна і ворожа,
тирольський вечір, ніби гном
чарує скелі. На сторожі

добра чужого і землі
закляк в мертвеччині він гострій.
А нам — ненависний той лім,
чи ж не жбурляти в мертвий простір?

Посполу кременем згори
трощити злу східний череп,
щоб знов процвів наш рідний Рим,
як непомильний долі жереб.

1947

ХРАМ

До юности молись щоденно,
молись, як світлій, чистій Діві
і вір: лиш в полум'ї пориву
тужавіє душа натхненна.

До мрії ще молись. Ось рокіт
грози пройшов далеким літом.
Погроззя свіжість й усміх квіту
несе твій янгол синьоокий.

В саду, під небом ластівчаним
зведеш ти храм йому блакитний,
хай подув радості й шум квітнів
п'є, спочиваючи, прочанин.

1943

*
**

Ритмом рідної музики
шелестить дощевий сів,
у просторі ясноликий
голос голосів.

Звівсь на небо храм нетлінний
замерзлий у шир,
під травневий пошум війний
надихає мир.

Квітів пахощі чутливі
наповнили свіжий двір
і хвилюють Божі зливи
сонмами узгір.

Довго буде спів бриніти
і поломеніти крин,
аж свічею вірна Мати
не мигне з зорі.

1945

*
**

Розплелась журба,
мов зайве,
день шугнув з-над бань,
мов жайвір.

Парки в зливах, брость,
фортеці,
захрумтів хворост
на рейці.

Передмістями
імлісто,
вітерець шумить
вітисто.

П'яні, від весни
п'янкіші,
тліють ясени
у тиші.

Полум'яний світ
за рогом,
вишнею пахтить
дорога.

Бризнула ріка
з полині,
в золотих нитках
тепліні.

Дме роса з тропи
повз кроки,
в заграв голубі
потоки.

1947

СЛІДИ

Плили роки бентежні й непокірні,
сягаючи у вир і боротьта,
ти ж впоєний своїм безсмертям зірним
живеш і живиш глиб передчуттям.

Над власним тілом держачи сторожу
ти наново й стокроть у нім родивсь,
бо й недарма палав так світло розум
й різьбила воля осяйні сліди.

Що ж пристрасті — зов крові і відплати,
вони лиш по-своєму не в порі!
Але в погоні як же не долати
шляхетного завершення розрив?!

1945

ОРФЕЙ

Промчиш у чужому місті
на мурах шрами сальв,
мете прозоре листя
весняна хижа краса.

Уривками мес, чи мотетів
старі святині дрижать,
тривання сном мимолетним
чарує готична вежа.

Нестямно троянди пахнуть
під ритми міських бурувань,
змиває асфальтову тахлю
смолка дощева трава.

І в прозолоть сяйну барокка
не Гофман, не цар Кощей
веде схвильованим нас кроком
снорадісно легкий Орфей.

1947

*
**

Від зарослів і скель скупих діброви,
де й птаха крильми овиду не тне,
ти ждеш зорі, що сполохом натхнень
і радістю блакитною промовить.

Яких дарів шляхетности й обнови
запрагло знову серце звияжне
у сяйві літа, що звільнившись, дхне
з вершин на тебе полум'я багрове?

Коли у молитовному пориві
назустріч, відірвавшись від землі,
провісником летиш огнистогривим,

бурує вир нестямний і шалений
і дух твій, що від захвату схмелів,
прояснений світлішає в натхненні?

1946

*
**

Раптом лагідним стриманим рухом
відгортаєш пухнасте шиття,
одчайдушність ачей в завірюху
дарувати істоті життя?

Долі й лиху ставши напроти,
захищати скарби простоти
і печаттю земної щедроти
неземний заповіт берегти?

В хижий час, що спалахує грізно,
марно жертва пожертву зове, —
нам же як, чи кришити залізо,
чи творити безсмертне, живе?

1946

*
**

І знов барак. Знов цвіллю млостить
при тхлім уході. В коридор,
де здійме регіт згідний хор,
небажаним увійду гостем.

Проріже пітьму крик охриплий
колишніх вуличниць і „дам“,
так день мине останній в липні,
який я літові віддам.

Мов звіра прийме в кліть світлиця,
зів'ються струни у хробак:
Бегтовен і священний Бах —
концерти людям і блощицям.

1947

*
**

Сумно як! Трагічне жінки,
смерть, (отрута, ртуть?). —
Книга — триста дві сторінки,
все любовна муть.

Ніби так, — смирятись долі
геній не привик,
видершись на Капітолій
з гною і черви.

А святе? Та ну там к'чорту!
Рот розкриє світ:
за чудним, завмерлим портом
паровик пихтить.

Лепські моряки, повії,
лайка із таверн, —
у духовній летаргії
сатана і чернь.

1947

*
**

Незвична мені твоя врода,
яка б чарівна не була.
В чужих незнаних городах
росла ти квіткою зла.

Уста твої шепчуть кохання,
а в серці пустки спів.
Чи щастя теплом невпійманим
ніколи твій сміх не веснів?

Чом тужить краса твоя в присерк,
в багряних спалахів сон, —
де демон пристрасти блисне,
піймавши у хижий полон?

1947

*
**

Любу спокусу тобі молодій не здолати,
щоб поцілунком смирить всю пристрасть свою.
Як відійти непорочній і щастям початій
в ранок співучий, у свіжу блакитняву юнь?

В часу глибінь потонувши, зорітимуть очі
незрозумілих розстань повсякденний відчай.
Чи ж надаремно нас вечір вином паморочив,
туги й любови зорю відкриваючи в рай?

1947

*
**

Ні, навіщо бути таємничою,
що красу ще іншу я звеличую

це тебе так дивно затривожує?
Стала б ця чужа краса негожою

святістю своєю нерозгадана,
беручи в земному радість згоди нам?...

Або ж це вона — вогонь захоплення
В серці радісним в любов протоплена,

що п'янить життя натхненним поривом
й просякає в вічність срібним зоривом?!

1946

ДО ДАЛИНИ...

Щодень наближуєшся ближча
за килимами свіжини, —
вінчає цвітом пізня тиша
врочисте хвилювання нив.

Поклоном світлого прибою
тепло полонить. Пристрасніш
бувають ріки. В хмар завої
тьмяніє сонця злотний книш.

Крізь вир небес, мов гриву лева,
пил труситься на юність щеп.
Ось вітром хвиля мчить збіжжева
до взгір, де зоряним кущем

у злій заслоні небокраю
провісник бурі мерехтить
і громовим привітом грають
огні твоїх святих проміть.

1946

СТАРОГО ДОМУ СТІНИ ЗАПОВІТНІ

Старого дому стіни заповітні,
що їх вітав ти в дні погожі літні,
знов овочем, побожністю і сном
чаруєте за вітряним вікном.

Цвірчать проса, — дух ласощів повз вікна
повзе із темрявих шухляд. Ти вітка,
ти радісна бджола на синім склі
бриниш безжурно в сріблянім теплі...

Різдвяний подиху святкової світлиці,
оздобленої памороззю китиць,
знов час, невтомний радості рушій,
ворожить теплій, самотній душі.

І мчать крізь простір міряди світел,
на різанім столі тріпочуть квіти,
полонить сном схвильований пирій
і кличе, кличе рідний дім старий.

1947

*
**

Вечірніх тіней синє пір'я,
побігла грядка в теплу брость,
дрижить у символі безмір'я
день — золотавий хмарочос.
Як тужно гомонять дзвіниці
осель хвилясті лебедиці!

Годинник на стіні лапатій,
(хвилини дзвонять самохіть),
час срібну ніжність марнотратить
світлинам невпійманих літ, —
мов херувимом благовісним,
черкає туга надра пісні...

Над срібним озером колядка,
рум'яні яблука і сніг,
і Богоматері лямпадка
в мелодії душі ясній
крізь пахощі від підвечірку
спливає сном, мов чиста зірка.

1947

*
**

П'янить мов глиця, свіжість піль,
ріка бурує, вітер тане.
Нестямно як! Мчать невпійманні
птахи крізь сонячну метіль.

Плигнула стежка навпростріл
під скрип жорстви, прочахла в сінях
дхне тьмяно тугою осіння,
привітна яблуневість стін.

Хмарини плещуть, до воріт
узваром запахтіло з вишень,
собака увігнався і дише, —
то ж — мати вийшла і зорить.

1946

*
**

Весело сяє біллю скатерть.
Столи накрито. Рушники
тремтять вишивані й хрещаті
під оком матері. Руки

незайманої пильність
із зілля виплела вінок,
і спів сестри під вечір хмільний
весільно дзвонить крізь вікно.

1947

*
**

Ми увійшли теплом пройняті
в дім таємничий і пустий,
медняк насичує кімнати
втулився смерк у свійскість стін.

Безсмертну дружбу, сяйну вірність,
повік хотіли б ми нести,
аж заметуть вітри сузірні
за нами срібляні сліди.

1947

*
**

Беру твою руку, о, ніжна і тепла, —
навіщо жаль сліпий?!
Схвильоване літо в полум'яних стеблах
за садом липневим кипить.

Пробач, о, пробач, всі днедавні урази,
всю вперту гордість прости!
Хай вечір, мов вірна собака, ляже
до наших зомлілих стіп.

Ось ніч сторожка у майбутнє ширяє,
(геть віддих ворожости й гнів!)
і ніжність, мов любе дитя засинає
у теплом душ відданні.

Обійми ж твої не зрада й непевність
і пристрасть не хижий вовк,
коли в спокійній пітьмі задушевній
так лагідно плеще любов.

1948

*
**

Від захвату іскриться світ,
упасти в пил, додолу ницьма
і цілувати теплий слід
шовковим шелестом пшениці.

І вітром, вітром навздогін
у хащі прилягти на чатах,
де глід зірчастий і полинь
стежки і зарослі хрещатить.

Де обрій птицями тремтить,
над полем тіні проминають
і вид святої чистоти
ясніє з далини безкраю.

1943

ЛІТ...

Ввесь вік твій ніби зрив до льоту.
Хай лиш зусилля це, не літ,
та ніжності безсмертний доторк,
чи ж серця не полум'янить?

Невдачі й труд зіниці склеють,
та молитовний буревій
знесе акордом над землею
твою світильну, чисту вість.

Вітрам відкривши душу навстях,
буруй тоді на вишини,
крізь світляне, незримо щастя
у лячні святости весни.

Доспів бо південь у щедротах
в прарозгін вільного буття,
і лопотить вогнистим льотом
твій ясний необорний стяг.

1947

*
**

Безсмертя іскру й неземної слави
вдихнувши в серце, сноворожиш тиші.
Зори орлом крізь хмари золотаві,
будь радісний, будь мужній, будь світліший!

Ось шлях трудний — він пройдений, і вперта,
упертіша від смерти непорочність.
Дме буревій музичного безсмертя
садами, що чарують зірно очі.

Джерела ранні б'ють, вітри святкові
змели дорогами прозоре зілля,
і висріблилась полум'ям любови
путь радісна шляхетного зусилля.

1947

*
**

З любов'ю стежим неназване
прибравшись у святкову біль,
заворожив нас свіжий ранок
і росяна краса припіль.

Гір обриси блакитноніжні
і брижі срібляних глибин,
вся часу радісна проміжність
в прольоті весняних годин.

Бо волю славлячи в дочаснім,
ми схильні тужній теплоті,
натхнених спалахів і гаснень
незглибності і золотій,

далекій ніби тиша мрії,
що нам ворожить на путі,
коли очищений бурвієм,
садами обрій мерехтить.

1946

*
**

Знов обрії зелом просяклі,
під трепет зоряних лямпад
тче на вечірній неба тахлі
свій злотний обрис листопад.

Дім сутеніє в тиміямі
й привітно дихає добром.
Чи ж не в незайману всетямність
везе нас життєвий порон?

В якій країні дивних весен,
чи інших пір, причалить він,
щоб посягаючи в чудесне,
земне вершило свій почин?

1946

*
**

Поломеніють серафими
крильми зорі.
Бурун шляхетний небо вимив
і впав на рінь.

Заворожили вруна тиші
блакить висот, —
дме, в золоті пшениць спочивши,
Бог Саваот.

Зеленим мохом обрій тужить
і гай вихрить,
снорадісній, святій Потузі,
що держить світ.

1947

*
**

Сп'янила серце срібна втіха
у безвість хмари поплили.
О, буйна юносте горіха,
вітрів прозорий перелив!

Як тужно проросло коріння
у синю пристрасть глибини.
І рада б прадуша нетлінна —
в безсмертя ніжності й весни.

1945

*
**

В ті дні лиш ти й натхненний вітер,
мов чистий, молодий пресвітер
і ризи поля осяйні,
де непомітно тане сніг.

Димить сосна кадилом жертви
і кришталева, свіжа черствість
полонить голубий простір.
Звелись жертovníки узгір

над росяними деревами,
росте вселенна буйним храмом
і ночі тьма, ні громи бур
не подолають голубу.

В ті дні лиш ти й маленький равлик
звелись до світла, мов до Правди, —
вона ж невідступна, як тінь
тривожить святістю таїн.

1945

*
**

Сьогодні знов погідні гори,
мов голубі, хвилясті сні,
і сонце в святковім притворі
прозоря пінявить ясні.

На деревах світліють базьки,
в повітрі птаство молоде,
і ти, Адам в городі райським,
ступаєш. Свіжий, ясний день

сріблить праземлю. Безшелесно
в теплі світлішаєш і ти,
і все, усе крізь млу небесну
приймає обрис чистоти.

1944

ЩЕ ВІРЮ В МУЗИКУ, У ЩАСТЯ...

I

Ще вірю в музику, у щастя,
що нас спасає сріблом струн,
в нутро, що грає по нутру
і в звуки проситься закласти.

Коли бринять в найвищій строї
щаблі, що пнуться в звукоряд
мов силаби під скрип пера
в звучній структурі перетворень.

Коли в спочутливій утробі
росте безкорисне добро
і воскресає Музи брость
понад ненавистю і гробом.

II

Ще вірю в музику — у щастя,
що нас спасає сріблом струн, —
в містичну, голубу зорю
у співнім келиху причастя.

В симфонію чуттів, напрочуд,
під переливи світляні,
у праведних священний гнів
і думу вихряну, пророчу.

Прийму всі бурі душ, що вірять,
коли ворожить їх зоря
надії ж чарівні вихрять
безсмертям піняві сузіря.

Коли в спочутливій утробі
росте безпристрасне добро
і воскресає чиста брость
понад ненавсितю і гробом. —

1947

IMPROMPTU

Розтає душа від вітру,
серце набрякає кров'ю,
це у грудях ніжний голуб
знову крила розгорнув.

Полум'яно сходять трави
на сухім, вогнистім вітрі
і невинні, сніжні квіти
проростають моріжком.

Де шаліла вчора буря,
й око падало у прірву;
заворожує величний
обрис вечорових гір.

Де дороги розійшлися,
замели дощі прозора,
знову звівсь над чистий обрій
твій прямий, юнацький шлях.

То ж зеленим листям ольхи
увінчайся, ніби лавром,
і над струменем бурхливим
йди в замшлий сріблом гай.

Ось птахи тріпочуть ніжно
струмінь квіти розхиляє,
голуба, збудлива пісня
рине в серця самохіть.

Тут оновлений красою
уродливіший та й інший
проростеш в ясне майбутнє
повне чистоти й тепла.

Хвилями тремкого світла
заколишуть срібні вруна
і полине час шляхетний
під незримий ріст весни.

Але чим не обдарить нас —
сонцем, радістю, дощами, —
весняна, багата щедрість —
чи ж заспокоїла нас?

1939-46

БЕТГОВЕН

Де гори виноградний обрив
і вихряться пощерблені башти,
часом привид, обличчя гранчасте,
в урагані промкнувшись вітрів,

пристає бурю в звуки закласти.
Сяють очі з-під зімкнутих брів,
де снаги вічноюний порив
над чолом пломеніє гривастим.

І гримлять крізь старі амбразури
рокотливі переклики сурем,
ріжуть ночі бісівської вир

блискавки, осипаються вежі
і в готичному сяянні зір
ринє в небо в холодне безмежжя.

1943

*
**

На клявішаш, на тьмяних віях
смерк тиші, ніжності печать,
мов не шаліли в буревії
долоні радісні. Мовчать

під співним, чорним віком скрині
високі гомони, лиш парк
з провулка п'яним квітнем рине.
Мережить вітер срібло хмар,

мов суконь шовк. То юність горда
провіщує свій чистий шлях,
зависли місячні акорди
в магічній вишині. Прочах

той вечір піснею заляття,
і в зливах висрібливсь чуттів, —
музичним голубом багаттям
сон мрії відпалахкотів.

1947

ШУБЕРТ...

Мов світлий демон, цвіт вогню,
музика теплого прибою.
П'янію нею і п'яню
служитель вроди голубої.

На щастя духмяній тропі,
під роздзвін звуків небопінних,
пливе мій лебединий спів
грайкильми в осяйні сумління.

На спочутливу тиші ринь
спливу, нестями марнотратець:
то янгол шелестить зорі
у музики кудрявій мряці.

Ллють звуки піняву любов,
бурхає вихор сріблом ритмів,
чи ж під блакитну хоругов
вже завтра співну смерть не приймем?

1947

ЕФЕБИ

Сьогодні пливем суходолом спокою
та завтра гойдають нас бурі морів.
Не хочеш гребти проти хвилі пробоєм,
то гинь в бурунах бісногрових вирів!

Як п'яно свіжить бризи вогкої омах, —
до вітру трирадісний стяг поверни!
Ще вчора юнацтво смуглявіло дома,
сьогодні мужніє в сонцях далини.

Крізь шквали, морські буруни й сонцевії,
в порошу світанку, в рум'яну росу!
Ось тінь сикомори оподаль синіє
і пісню сирени вітри нам несуть.

Та вабить даремно троюрідний вирій
в чужих борозен заворожений крин,
певніша всього нам буйрадісна щирість
топтати стежки вітчизняних сторін.

І вірити: знов заяріє крайнебо
в змагу засталиться юнацька снага
і злинуть ясні, одчайдушні ефеби
назустріч своїм осяйним берегам.

1946

БОГ ЮНОСТИ

Зірветься з храмів зірний копін
і місто в вічність загребе.
Схилившись, небо голубе
відважні скучерявить стопи.

Не вод схильоване річище,
а серце вилле у ріку,
і зашепоче юнаку
Бог юности, що вітром плеще.

1943

ДЖЕНОВА

Поміж споруд і портових оград
ти зарясніла у приморським низі,
крізь поєний блакиттю виноград,
крізь море, що чарує синню візій.

О, дзвонні хвилі! Південь, захід, схід,
полощуть полум'ям рожеві доки,
о, скільки, скільки юности в політь
тьмяному смутку й радостей глибоких!

Дженово, музо надбережних міст,
о, скільки саява в тебе день напорскав!
Невже б цей вітер, вітер благовіст,
шептав тобі про велич чорноморську?

Де вечір взгір'я зорями заплів
і смокче вогкість з моря ніби з губки,
пливуть щоглисті, чуйні кораблі
в чужі обійми чарівної любки.

IX. 1948

НА ОСТРОВАХ

На островах пили ми шум приморський,
і молодяве, піняве вино,
і стежили як хижий вітер порскав
на урожаї запашних лімон.

Від мудрости муринської прозрівши,
виросщували риж і виноград,
і падав вечір голубиним віршем
на бір пшениць, що радістю вихрять.

Щасливо у добрі росли нам діти,
рум'яні дні котились за вулькан,
здавалось буде ввік благословити
Господь наш труд без жертви і блукань...

На островах ми не справляли тризни,
чужий город плекаючи і лад,
не відавши, що не любов вітчизни,
сюди в заморь теплінь нас привела.

1947

*
**

Зрине в юний простір
весногивий шум,
ранок мов на простріл,
випурхне з дощу.

Яблуною в щастя
проросте зоря,
полум'ям квітчастим
милуючи ряст.

Сне глибокий вроди,
думо срібних врун,
плє джерельні води
молодий бурун!

Рис вітер обрій,
в білий камінь дме —
радості хоробрих,
загравам безмеж.

1948

*
**

Життя бурує, кличе — мов орел —
шмагає вихором прибій пориву й крові:
ходи, у кого серце б'є здорове,
і пий із радості п'яних джерел!

На все, що глянеш, молодістю дхне, —
мужніє в серці сміливість неси
і палить душу Бог вітрами літа,
дощами студить і сталить вогнем.

1942

АКОРАИ
И ДИСКОРДИ

*
**

Вночі триваю іноді — скеля,
чудним тамбурином дуднить крововій,
і раптом на зашерхлій від моху постелі
рясніє вологість твоїх вій.

Ні, шрами уст моїх не плямлять,
лиш ніжність, мов зранений кремін з роси!
Тобі уся ця гіпнотична пам'ять,
мені вся щедрість, що до неї навряд допросивсь?

1974

*
**

Небачена спинись за мною прісна,
зведи мої розбудження в порив,
в незайманих гармоній сяйво, в пісню,
у день, що бродить сивим дзвоном грив!

З усмішкою дарованою в завтра,
ти плоть і добрість у новім раю,
квітневе полум'я в космічній ватрі
і золото в земній сивизні дюн!

Зерно мигдалю, заплідне мов сперма,
проміття, що натхненням б'є з очей,
що брезкне в повноту доспілу серпня,
і в місяці відновою речей!

Крильми веселими в веселці пісні,
ти райська птаха на живім плечі!
Живи вогнем у гімнах благовісних,
живи і лין, живи і далечій!

1974

СИМФОНІЧНА ПОЕМА

Ти виструнчишся голосно із примів
осріблена вібратором, німбом бриж,
у вроди співності необоримій
струнного лісу тьмяний кипарис.

Клярнетами стікає сік із плоду
і флейтами томліє сон у сні,
і відьмить темна магія городу
в гірляндах арф, у зіллі волосінь.

Із вітром танець тут святкує зелень,
в смичків голизні — стегон і рамен,
де місяць контрапунктні арки стелить
в дев'ятитрубний сполох.

Океаноднем

гримить душа з мелодії чистіша
і віє вітром симфонічних бров
твій звукоглядний зов у ритми вірша,
як ним ячить моє сумне ядро.

1970

*
**

Ти перелесницею стала. Ти прекрасна
в моєму вірші перелесниця.
За охровою тугістю лица
вібрує виноград у твоєму тілі
крізь віддих запашний грудей посутенілих.

День відшумить і, мов киргиз смаглявий, згасне,
і присмерк, мов ослиця (як твоя лілова плоть),
за кошиками хмар скудрявиться з висот,
і раптом, вигнувшись, немов венецький, чорний лебідь,
ти захолонеш на зеленеогривім небі.

О, ненаситне небо, із сирої плоти, ренесансне,
що в ньому вина розливаються із склепу, сповненого
вщерть,
як родиш розкіш і любов, мов темну соковиту смерть!
Як трути доливаєш до солодкого світанку
з уст кармінових корінтянки!

1970

*
**

Ти притопила все — бурхлива повінь,
мене з собою в повені одній.
Війнули вії і мітичні брови,
мов водорість на співнім морським дні.

Захвилювали буйним плесом стегна,
у прозолоть скипів дівочий глиб,
і стихія, що кетягами клекла,
розмила весла плідністю золи.

На хвилях знищення й солодкої руїни,
змінотеплим сплетені вузлом,
в чиї хребти сотвореної піни
ніс нас шалених первнів перелом?!

1970

*
**

Повірте,
вас я не образив
подібний до немови,
хоч погордив благословенством крови,
благословенством сім'яним
семи правесен.

Чи ж не в нестямі первісних піднесень
кров римувала
свій відвічний міт,
плили спокійно
музики солодкі тони,
і вересень на дюнах монотонних
кінчив свій пізній
нескінченний
літ?

Як думати тоді
про будь-яку образу
і як любити теплоту —
і, в самоті,
як мріяти раз-в-раз
(не бувши з вами разом)
про ваші ніжні руки
і про вашу вроду
молодяву,

що ми,
мов діти,
поїхали безмежним вересневим
пароплавом,
не повертаючись вночі
до сплеску перших ранніх звуків,
і грішне місто
погасило
всі нікчемні, дивоглядні ліхтарі,
як свідки і ключі
до нашої
безсмертної,
невинної
розлуки?

1964

*
**

Ми підемо, де травень оживає,
мов синє море в полум'ї очей;
накине вечір теплі горностаї
на ніжну чистоту твоїх плечей.

Ось руку до живих бруньок підносиш,
в незайманості так уся моя,
(веселий плід на дорогім підносі,
що досвідом гіркотним не пов'яв)...

Ти в розшумі моїх весняних тижнів,
ти в полум'ї пелюсткових веснінь!
Ти відійшла, і вся священна ніжність
повилась сумом в оживнім огні.

1969

*
**

Кривавить час, скло сипле тисячами іскор.
І як тобі в терпінні віднайтись
на хіднику?... В очах пісок скрипить, і гризько
солонить відстань струменями вись.

Між ліхтарів,
що заплелися у ключах скрипкових,
на дротах міста грає вітер, мов пітон,
руйнує музику
й в'юном зеленим рветься у твоїй любові,
не попадаючи у тон.

Ось виповз із-за рогу, ніби голод,
пружиться солодко, мов дівчина дурна, —
погубний дар брехні у мушлі шкволу,
твій кіптявий дурман,
о, антропос, у свійності своїй,
в розпуці на нелюдським долі.

1969

*
**

Господь різьбив твоє чоло прекрасне —
в уста усмішку ткнув, немов жасмин;
крізь синь очей, навіки непогасла,
віджевіла шляхетність всіх моїх годин.

Бо ти була моя душа крилата,
і, мов весна, незаймана пройшла.
Не поцілунком я тебе печатав
і не різцем торкався твого чола.

1969

ARS VIVENDI

У світі просте все.
Держиш свій щит,
не числиш,
відбиваючи удари і зневаги,
немов атлет, упевнений своєї переваги.

У світі просте все;
бо навіть викопні, закостенілі маски
з закам'янілого земного дна,
не перетворюють творчий усміх дня
у ніч неславної поразки.

У світі завжди просте все.
Але бувають дні, бувають речі,
коли твій досвід нічого тобі не принесе
і ти відкинеш глибину появних правд
і простоту приречень.

Збереш у жменю весь буденний кропіт
і всіх надій зів'ялі пелюстки
і розімнеш в долоні їх на попіл,
на вітер кинувши із вільної руки.

Так зла примара сумніву й обману
байдужим, легковажним рухом забуття
зітре нежданно із твого обличчя
весь твій даремний піт —
усе.

А там й усі прикраси з тебе зірве
і, нахилиючись в безодню, над хвилясті прірви,
зведе, всміхаючись, глузливо брови.
І навіть не назве, ні не закличе,
за що платив ти дорого життям,
за чим так пристрасно шукав
у ритмах мозку й крові.

О, ars vivendi!
Як воскрешаєш нас від жаху,
як невблаганно учиш нас обмани!

1964

*
**

Aber im Ruehmen, o Freunde, ruehmet den Schmerz auch...

Rilke

Раз вечір від міських реклям відляже
і поповзе ужами автострад
не п'їтьми безшелесна сажа,
а біль твій трусить безіменну падь.

Людино лицарю! Людино гноме!
Ти ж вірила в безсмертний ясний день!
Та ось гіркотні щупальця розгрома
приссалися і смокчуть, і ніде

не поведе тебе цей вечір з міста,
лиш зашморгне рефlekсами гортань,
щоб блимав ти, як блимає за змістом
твоя нікчемна, смертна сліпота.

1963

*
**

Над містом злива заруділа ржою,
усі дороги жиром замела,
і ніч і сажка жалять кропивою
і світло жовчі осквернило слам.

Все помутніло під єхидним оком
будівель скорчених в сумбурний сплін,
де пристрастей розгнуздане сіроко
розбовтує утіху з-під колін.

Нежданно Бог твій знітився мов мурин,
в сумних очах, що вилізли із вилиць
мав відітхнути Він. Не відітхнув.
Лиш місяць, обертаючись горілиць,
упав на парк, нирнув у чорні мури,
закостеніти сміхом в джунглі сну.

1965

*
**

Так, ти мала і динамічна частка світу,
його бурхливої і скверної сорми,
підміських нечистот, машин і динаміту,
й снаги комп'ютерів, що міряють їх ритм.

Лиш вчора астронавт відкрив твій дужий всесвіт,
і так підлесливо матерія шумить,
і юродивий дух обіцянками пестить
і зваблює в більйонні білогриви літ.

Як пристрасті ростуть за підшептами сказу
й уява прибирає їх у хирні сни,
як, ніби нехотя, прийняв ти їх в образу,
так, ніби ти ні в чому тут не завинив.

Ну що ж, вину приписуй не собі, а другим,
спокус не відганяй! Вітай мов сарану!
Твій дух ще не поник у соромі наруги,
він гасне в келії сумбурного півсну.

1964

ПОТВОРА

Ну, скептику, скинь траурні всі ризи
і в ріг надії із розпуки дми!
Ти в замку жаху; з-під його карнизів
повзе потвора себелюбства й тьми.

Ти не вбивай її! Вона твій ідол,
і плоть її твоя нікчемна плоть!
Розслаблена своїм лінивим видом,
вона сторожить в тобі мов койот.

Бо кров її не кров, а млосна лімфа,
що смокче дряглу істину з канав,
і пухне тулуб їй на шкурних лихвах
з чужого і безматерного дна.

Пиха і ситий піт і слизь в емблемах
відблискують мов у проказі мрець,
коли в магичнім танці топче килим
тугий плазун шикований на герць.

Метнулась раз, і мов вампір до ранку
ссе кров мов мед, мов похитливу ржу,
і віддається тілом наркоманки
в несвітський дур хитнувшись за межу.

А потім лиже лоб твій п'яним ротом,
б'є обухом на сполох, мов на скін,
і, ткнувши ратиці в твої блювоти,
з тобою риє твій ганебний сплін.

1970

НІ, БРАТЕ, НЕ ХОДИ НАД ЧИСТЕ МОРЕ...

Ні, брате, не ходи над чисте море
там, де смугліє скелі злотний спиж!
Колись Христос ходив туди в покорі,
справляючи і мудрих і невіж.

Любов не замкнена на сьомий скобель
і серце вільне від гнійних бродінь.
Ти ж, брате, серце загубив в утробі,
то якое смертю подолаєш скін?

Як із душі своєї здіймеш скелю,
як вивершиш на ній свій власний храм,
коли у ній нема й крихітки хмелю,
ні краплі меду з щедрости й добра.

Коли в ній все темне, мов у гробі
і в світ розпачливо глядить мов звір.
Найменша іскра чистоти у тобі
займила б загравою всесвіт зір

в священній миті скреслої любови,
що нею Бог осяяв каламуть
клітин і атомів... Твій світ бруньковий
свічами скапав, що не зацвітуть.

Свангельськи лиш зарокоче море
й дарма Його шукати в ритмах дум.
І плаче непотішене у горі
на утрєні каміння у саду.

1964

НОСТАЛГІЯ

Сухий, сарнодіви, скупі трави дерть
під самогубним хмарохмером.
Носталгія вальсом кружляє, мов смерть,
і ронить затруєні пера.
Ще зранку ввихнулась вона на сам шпиль
і давить сновидною хмарию

вершки симфонічних корон —
(де трублять шкарлятну північ опівдні
пожаром пойняті за горами гребені півнів).

Так раптом безладно,
без жодних зусиль,
без жодних зумов,
(захлиснувшись оранжадою),
трагічно падаєш,
як безумний П'єро,
стрімголов,
шкереберть,
із своєю смішною
 малою
 гітарою.

1970

О, ЛЮБІ ПАНІЇ, О, ДАМИ...

О, любі панії,
о, дами,
за крилами від фортепіянів,
о, милі, чорні вітряки,
що ждуть лінивої руки!

Вітань бавовно конвенційна,
мов паморозь на дому стінах,
що клякне в химородь картин
з нещирих рамок навпростріл!

О, клявіші, що стогнуть Лістом
зубами в білій ненависті
і в люстра крізь пасажі б'ють
свого безсилля буйну лють!

О, смакослухи Паташона,
що розгубивсь блаженством тонів
і замішав злий солод вин
в пивниці із плитких глибин!

О, ніжні і побожні жони
із вухами мов телефони,
о, злих удів акордеон
у гімнах на прославу донь!

О, теми про культуру й дачі
і про поетів (всі ледачі!).
Хто б їхні вірші знов жував,
хіба селюх, чи пті-буржва?!

Навшпиньки, у ліричній болі,
(гіперболічно), музи голій
тост піднести? Для поколінь,
щоб скинула серпанку тлінь?

Чи краще геть піти із хати,
щоб тістом в дверях залатати,
(бо не повірите очам),
останню дірку від ключа.

То ж поки дрябла плоть не згусла
в пороці дряхлім сластолюбства,
прийміть, о дами, цей дискорд
в ваш пряний підголосків хор

і в їдь солодку в приголосних мови
із ваших, панії, голов семиголових.

1975

О, АРХІЄРЕЮ МУЗИКИ

О, архієрею музики
із текою банальних творів під пахвою,
що у святиню муз вкрадаєшся мов злодій,
й на тетраподі, поскладавши партитури співу,
підкаджуєш кадильницею з власного архіву.

Немає рівного твоїй породі
захисника своєї голубої пісні,
(з клеймом пихи, халтури й плісні),
коли ти, скинувши рясу,
ниряєш у пригоди й rischi,
приваблений реальним і солодким їхнім зиском.

І знов, коли на хмарі сівши,
(своїх заслуг єдиний, ревний півчий,
і, очманілий в димі з власного кадила),
перелицьовуєш і перелічуєш свої й чужі невдачі,
спасибі, що хандра тебе посіла,
що раптом рониш незначні дробинки
з брехливої своєї з смітника торбинки.

1974

ЩО Ж, ГОСПОДИ, ТИ СІЄШ ДОБРОТУ...

Що ж, Господи, Ти сієш доброту
почерез людське милосердя,
і потураєш всьому,
всьому, що потратилось з усердя!
Та никне дух і, втративши мету,
від шуму глухне в усі звук,
тупіє ніжна гордість,
так, ніби раптом у сумнім дискорді
все випало із рук.

Як речі, добрі для очей,
вже мов не ті самі речі,
як пожирає мисль мервецька нечисть,
як виhibнулась в серці вісь
і мозок ронить лиш ослячу слизь!

Що ж, Господи, чи не розіб'єш тверді?
А, чи дозволиш пам'яті затертись?
Щоб тямив я Тебе як мудрість, творчий смисл,
що вічно творчим первнем в Тобі
залишусь колись.

1970

О, МІЙ ЖАХЛИВИЙ СОЛОВІЮ

О, мій жахливий соловію,
мій мерклий двійнику в симфонії ночі,
загадковий і невидимо видний,
що обняв нежданно все —
невдачу моїх залять
і ридання моїх злиднів!

Що зашерхнув шпиль
мертвою кригою
й мугікаєш охриплим голосом у кріласі,
щоб, звільнивши себе від звуку,
заклякнути трагічною птахою,
яка не вміє охолонути від жаху.

Як близький тепер мені твій доторк
у своєму матово-ліловому смутку
коли у відутілених хвилинах
заворожуєш мою скупку прісність
і всю мою завмерлу в охлялому оксамиті,
істоту
містичним спотворенням солов'їного міту.

1973

*
**

В той час великої руїни
не з Абісиній не з Суданів,
блукають діти з України
в мій вирій смутку безталанний.

І біль роз'ятрює, не гоїть,
примари літ моїх колишніх,
засипує піску югою
і роз'їдає плоть безгрішну.

Пісок в очах, що сушить мозок
і м'язи в'яже у кодоли,
коли сліпма шукають сосок
уста заморені крізь голод.

Знов апокаліпсис агоній
викривлює в судомі пальці
на матері скупому лоні,
і смокче жовч мою скитальчу.

І що ж віддам їм, сам у скруті,
із серця стлілого до решти,
чи кров, що шерхне мов отрута
в мого осердя головешці?

1974

ВІРШ ДЛЯ ТАНІ

I

WREN

O, Great Mother, White Negress, indifferent Wren,
you've stolen my grandchild
(as you have arranged it),
and now she lies in your womb again,
a golden angel.

But I stay with folded wings,
my harp at hand
in a monotone-cricket,
a wild jaguar rears
(o, Wren, you are wicked),
and plucks its strings with madness,
the harp of my night,
the sum of my sadness...

Still, I stick to you old Wren,
to jingle in my heart, like a clown,
on the guts of my twelve inverted strings,
the upside-down —
perfect Hanged Man.

1974

II

В городі, у гурті дерев розкішних,
де сяйво гріє м'яко з свічника,
дозволив нам у доброті Всевишній
викохувати вишню на руках.

Дозволив підливати дощовим розливом,
рум'янці клав на щічки молоді,
і не жалила жалива жаллива
із свічника рясноту в рясноті.

І вишня зводила дугасті брови,
безгрішно у кіски вплелись вітри,
й жахтіли блиском в сяйві лазуровім
праовочі осв'ячені в кострі.

І враз не те! На жаль, не тлінь в городі!
Згасив свою свічу вгорі Господь?
Чи вишню взяв собі у нагороду?...
І в тінь вгорнувся з відчаю весь город.

В задумі про трійливе, про убуле,
якими милувалась зла пора.
Моя ж це шестилітня вишня не минулась,
лиш відійшла рясніти в Божий рай.

1976

III

Час радости,
пора великих фестивалів,
святкувань,
стьожок і синіх ліхтарів
у сніжних саяв кришталях...

О, мій живий кришталю,
повен сміху, радости й життя!...
О, мій великий смутку, завжди ще
біжиш за мною на горі і на порозі
як її ніжки босі!..

І сліпнуть ліхтарі,
і блимають з очей
великі, чорні дві
троянди-сльози.

1974

*
**

Той янгол, що не бореться у тобі
лишень сльозу під крила приховав,
(з ключем скрипичним в виході із гробу),
наслухує, щоб гріб твій заспівав),

що замість крил на плечах строїть арфу,
(не пальцем струн торкнувся, але крилом,
так ніби хто крило його пошарпав
і пера змів сріблистим омелом),

на нотах не зведеться він спрокволу,
лиш згасне в шелестів сумній хвалі,
у сірих приголосних ореолі —
в риданні пустки звільненій від слів.

1975

TUMOUR

So, finally, God melded the human brain
with the tumour,
and showered His intellectual rain.
The moon and man stand by,
and what man is,
and how he parts, is not His humour
(and is not how God so fitfully appears to us).
Are you intending to recover
and pull together all your feeble guts?
You are right here, not raging with your tumour
but raging God withdraws His humour
with disgust.

1976

ФІЛОСОФОМОРФОЗА

Всі великі імена збіжаться з антологій,
відгукнешся з-під соняшника
і занімієш.
Невже відкинути закони логіки
і зануритись у патос тавтологій?
Ось візьми краще місяць
й оберни на другий бік,
щоб упав із стіни на тарілку
ніби лік,
невинно перелицювавшись!
Або заморгай у кропиви сну,
напомачки мацаючи
за пупом чарівної, чорної колючки,
задеревій, держачись його пучки,
і заверни в інший розмір
і до інших мір,
щоб заверзти немовою, що дрімає для розради
тільки під коренем нісенітниць
більших від тих, які захищає
ввесь великий космос
тямущої правди.

1971

THOUGHTS

Thoughts.

They have their flame in Reason.

They come back into flesh

and make their fleshy treasons.

But all of a sudden they thwart your world, they tremble,

(as if they would thrive

on their own spring),

being clear and next to lush,

they shape their golden cups —

they ring.

1976

Стефан Маллярме

ТОСТ

Ніщо ця піна, вірш наївний,
що позначає чарки круг,
далеко так наядний гурт
ниряє стрімголов в глибині.

Під парусом, друзі відмінні
пливем; ось я ступив на ют,
стерно ж моторне — ви, що тнуть
прибої зим і громовини.

В полоні чарівнім нестями,
без ляку за високий спад,
я підношу цей тост мій прямо,

за риф, зорю, осамотілість
й щонебудь варте, чи невлад
турботі білій нашого вітрила.

1975

СОНЦЕ І ЯНГОЛ

Величне сонце завинулось в ранок,
мов юний бог розприскує вогонь.
Обтемнений за деревом пристанеш
перехопити всю красу його.

Але даремно! Лиш маленький вогник
від нього взяв ти і несеш до піль.
То місто у п'янких алеях стогне,
то дзвонить в чавуні споруднім дриль.

Як радісно, як переливно всюди!
Як вогник твій хвилює в теплій хні!
То синь співає і стрункі споруди
підносяться у височінь вогнів.

Та як високо, високо до неба!
Напружуй тіло і душею млій!
Коли б мудрець ти, а не недотепа,
ти б радий небо знизити землі!

Бо ось твій янгол в золоті кадильнім
схиляє сонця полум'яний герб,
і вечір, зарудівши в сині крильми,
куйовдить святобливо гриви верб.

То ж вогник взявши свій із небосхилу,
всі ліхтарі із передмість гаси!
Крайнебо зорями його накрило
і чує присок шум незнаних сил.

То чахне у пахкій знемозі всесвіт
і топляться сонця у творчій тьмі.
Хоч час у пр́осторі кінець їм креслить,
то не погасить він промінчик твій.

Бо зводишся у явних снах до раю
(то вогник твій не гасне навіть в сні),
і сонце з янголом на строфи краєш
і в скруті грієш ним свої пісні.

1970

*
**

Пітніє море і жахтить, мов сіль,
і синь сільна проймає аж до кости,
південна хвиля, не добившись сил,
полоще прибережні водорости.

Дрібний бур'ян тут плодиться мов падь,
вихтить чайками вітер соковитий
і глухне під цвірчаннями цикад,
щоб виповнилось всетривальне літо.

Щоб море виросло не гімном хвиль,
не скелею на пінявій розтоці,
а сонцем — сонцем, що схиливши бриль,
піском сміється хмарочосу в очі.

1964

ВЕЧОРИ НАД МОРЕМ

I

*Коли твоїм узбережжям блукає морський вовк
і не числить зір, тільки ховає їх на дно свого
морського серця, — він великий хижак, але його
дно топиться раптом на хвилях слябічного шовку.*

Плине простір узбережжям,
б'ють приливи в більма хвиль,
і сліплять жагучі леза
лебедину грудь флотить.

Прохолода скиглить тінню,
хвиля віддає свій схлип,
кинуло рожевий віник
море в сонця смолоскип.

Не закільчившись в трояндах,
відвернулось море-в'юн,
й мармромаревом в шаландах
змило місто кість свою.

II

Брижить симетрично узбережжя
на піску поему хижих хвиль,
вітер, мов поет необережний,
розстібає пазухи фльотиль.

Сонце — амариль в морському лісі,
розвогнило зшерхлу кров і кість,
заквітчало хвилі й тісто місить
в жорствах із приморських передмість.

То ж запалюй з моря хатні люстра,
вірші кидай у зелений вир,
щоб розбив їх силябічну муштру
вщент на бризки більмоокий звір.

Щоб чайки, заскигливши у тіні,
перейняли хвиль відвічний схлип,
і сипкими смерчами Ериній
затемнили сонця смолоскип.

Щоб заякорившись у трояндах
відступив на кільцях теплий в'юн,
й мармуровим маревом в шаландах
змило місто білу кість свою.

1973

У ПЕРВОВІК

У первовік під сонця в'ялим воском,
коли за вуликами у траві
 липневий лев троївсь,
грудь літа твердла й на стрімчастих сосках
солодкий вітер в грушах деревів,
і ранок з-над ріки цвірчав на рині з хвищі —
вік брів у первовік і повнота у плід,
мов музика рум'яна з молодого вірша,
мокра від золота і щастя й від
розвітреного хрому в кучерявій,
смолкій корі дерев (снів солов'їний гріх),
у розсипах піску на мураві муравій
і місячного волосу — мов сміх.

У первовік, коли за сонцем Святел
 клював свій час із сонця дібр
 і тугою самиць всміхався до всіх пір,
 труд дружній пив росу й вінчавсь зеленим святом,
 де з-над черені, в головешках, вірности кумир
 хитавсь на терезах в священному обряді,
 щоб труд, з ярма звільнившись, пнувся в пишний герць,
 щоб соромливість дів в захисливості саду
 вплела його росаду у гордопишну пісню із сердець,
 щоб світ дрижав не в смертному двобої,
 але мужнів у кожах як моторний звір
 і не до помсти шикувався у зрадливій зброї,
 але в священній клятві закликався до зір.

У первовік, коли крізь мозку узи,
у млості голос саява ворохобив кров,
плоть літа терпла в темрявій напрузі
й поет на слово серцем не коловсь.
Так в пустці крові голосилось серафічне
і смерть доліла скін і святість гріб.
О, янголе, що виплеснув, ввесь голий і дволичний,
щоб блискавицями демоновійних брів
у крові розтрубіти голосну розлуку:
як вихолощуєш із втіхи людський рай,
як ворохобишся у пустоті без звуку
в їдкій метаморфозі міту в суєтний відчай.

1973

ТЕПЛА ЗЕМЛЯ

(Уривок з поеми)

Рілля родила,
ріки бурували навздогін
вітрам
до обріїв. З відкритих навстіж брам
день росив огонь.
З відмеж
відморгувала блискавично вись у піль збіжжєвих милях,
коли тебе земля корила
в теплі сугубім і ціпкім...

Кров ціпеніла на устах,
піт крапав кров'ю на ціпках,
що ними підпирали ожереди.

Рипіли дерева у рózдолі.
Із суховію сонце, обірвавшись в соковитих сливах,
оливою гусніло і на зіллі коропилось,
і день, селянський янгол,
орнітодзьобом ткнувши в яр могутні вила,
крилом гарячим мів понад пісочним ледом.

1970

УКРАЇНСЬКИЙ ЕМІГРАНТ

Вся теплота і лагідна вся щедрість
закам'яніли твердю на устах.
Він вийшов з лісу в підміські, ворожі нетрі
і здобував міста.

Послання трав із невідомих прерій
відгомоніли в вогкий океан,
і відтрусив на вільномежний вирій
бездушну сажу
індустрії вулькан.

Здавалося, ніщо його не переборе,
що чести не проїсть нікчемна ржа.
Але, о горі!
О, чуже, розкішне море!

Отож нераз
дивуєшся, що ще шляхетні роси
в очах пломеніють відблиском проміть,
що, з дому вийшовши, весь ограбований і босий,
несе він завжди людську гідність
у широкий світ.

1970

КОНТИНЕНТ

Цей сірий континент! Тебе він не лякає,
ти вибрав вже його для правнуків своїх.
Між зорями одна — зоря північна сяє,
і путь одна жахтить в морозах осяйних.

Не півдня розкоші, не окциденту плідність,
не сходу буряність, що нею ми росли,
морозна тривкість скель, їх твердь тисячолітня,
тебе здавила тут, і тут ти поселивсь.

Тут буйний шквал морський, вверх заворожить північ,
на камені здвигнуться шатра для осель,
і мінералами розкуті ниви сівні
промчать понад копалень.

То ж понад усе

ти полюбив свій плід на скелі в гострій тиші,
і полюбив чужий, іскристий світотруд.
Під сосон кранами, що північчю колишуть,
тут очі ти замкнеш. Кришталі зір примкнуть.

1964

*
**

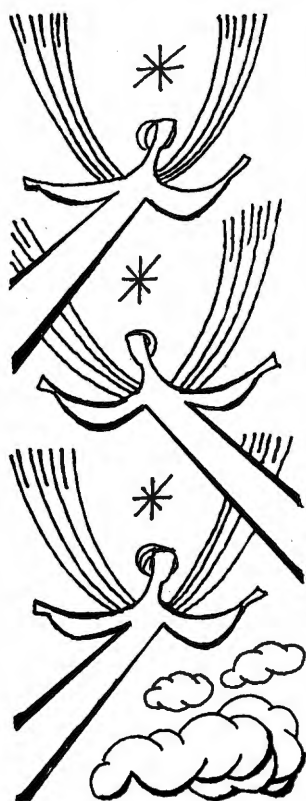
Соковита пам'ять в небо вмкнулась півгрудьми,
цвіркуни стрижуть смичками серпня вусики,
вухо місяця на вітрі липне з тьми
в яблуневу, теплу пропасть музики.

Плоть, (це друге вухо), завжди ще грімкий орган ріки,
(де іконостасно гори меркнуть спинами),
милий друг, нутро, що скроплює рядки
образами звукоовочно сновидними.

На ноктюрну кручі крекче й не наглить,
за жнивими озирнувшись прілими.
Глянь! в розвійнім захваті на мить,
зорі журавлями всокотились білими.

Крізь розхилені рамена галузок,
крізь городи яблуками креслені,
Горна Журавлиця в щедрості безмірній,
кормом з матерніх сосок
сипле льон і смирну
в яблуневу, теплу чашу мислення.

1976

ТРИ ЯНГОЛИ

Три янголи в жінотнорвійних рсях
і кожен, мов липневий смолоскип.
Один землі священної окраса
смугліє золотом у колоски.

А другий осхіднився водограєм
і роси сипле в ранковий вогонь,
крило рікою в сонці догоряє,
і море дувом дихає його.

Ще й третій — ублакитнивсь в неба плавні,
під сплеск цілунку (в серце, не в уста),
у всій снаги первинності уявній
сногивить свій незайманий устав.

1975

*
**

З усіх сторін повніли живні очі,
мов риби в золотім потоці,
і ти була лелека, не дівча,
яку я на левадах зустрічав
давнікових років.

Так ніби янгол виплеснув з потоку,
згубивши синь в моїх очах,
де в озеро, у серпанковій млі дівочій,
ти мов дитя себе повила,
і довго срібноптахою
лбнилась
в поезії...

А там мій вересень воскрес,
розвів сумні, листясті крила,
і, під магічний туги скрес,
молочно за тобою полетів у безвість.

1970

*
**

За вікнами вершиться заметіль,
в уяві ж ти промкнула м'яко двічі.
Здавалося, що ось затихне біль,
і слухаю, чи часом не закличеш.

Але звелись завіси бурі знов,
відмовившись великої відлиги,
і думаю: так ось моя любов
співає завірюхою під снігом.

І ніби холод тулиться до стін
і, як годинник, міряє час ходом,
щоб до вікна нежданно прирости,
зірчастою трояндою із льоду.

1966

*
**

Все що потрібне —
землі жменя і слина,
і саяво, що відбилось від Творця.
Який початок простий і первинний,
і як далеко до кінця!

Хоч Ти мій слух
і світлом чуйних ретин
крізь мозок серце переймає світ,
невже це все —
усе Тебе задоволити
і серце, що кривавить і болить
і що веде Тебе ввесь час до згуби?

Невже пустити вслух
й забути все, забути все жорстоке й любе?!

1968

ЗМІСТ

ПРЕЛЮДІЇ

Знов серце іскрою пламенне	9
Розбрівся травень на три милі	10
Ранок	11
Раз снилось так	12
Броститься агрест	13
Молодість	14
І знов набрезклі вишні уст	15
Хвиля	16
Жахтиш в ясному заграв світлі	17
Назустріч	18
Пахтить квітуча конюшина	19
Вигасався вітер і приліг	20
Готичні ночі	21
Оглянуся за три дороги	23
Пісня	24
Зразу я стежив її з-під гірлянд яблуневого цвіту	25
Холонуть ночі по дібровах	26
Мить	27
Мов квіти линуць мотилі	28
Усе, що лиш було в мені й понадо мною	29
Південь	30
Ластовенятко	31
В городі маком наливається неділя	32
Свиснув ранок пронизливо косом	33
У садú, в тіні дикої груші	34
Стрічі	35
Ряхтить дощем багряним рінь	36
Полонянка	37
Відразу спіннуть вовчі зорі	38
Вітер	39
З вітрів і з зел, що сіються в простір	40
Що ж — сталося. Замало я жорстокий	41
Майбутнє	42

ПОЕЗІЇ ПОЗА ЗБІРКОЮ

Вона	43
Країна	44
Ще завжди ніжна, тепла осінь	45
Мандрівна осінь	46
Шум дерев, розвихрене гілля	47
День похмарний. Весняний опар тухлий	48
У присмерку вечірньої години	49

ЕКЗИЛЬНЕ ІНТЕРМЕЦЦО

Твій дім, твій храм	53
Опівночі звихрив тривогою	54
Чвал	55
Місто в проваллі	56
Апокаліпсис	58
Весна далеко	60
Промчиш у чужому місті	61
Давно забувши трепети містерії	62
Із твердині душі	63
Палядин	64
Келих	65
Затиснеш щелепи	66
Із злом боротись	67
Храм	68
Ритмом рідної музики	69
Розплелась журба, мов зайве	70
Сліди	72
Орфей	73
Від зарослів і скель скупих діброви	74
Раптом лагідним стриманим рухом	75
І знов барак	76
Сумно як. Трагічне жінки	77
Незвична мені твоя врода	78
Любу спокусу тобі молодій не здолати	79
Ні, навіщо бути таємничою	80

До далини	81
Старого дому стіни заповітні	82
Вечірніх тіней синє пір'я	83
П'янить, мов глиця свіжість піль	84
Весело сяє біла скатерть	85
Ми увійшли теплом пройняті	86
Беру твою руку	87
Від захвату іскриться світ	88
Літ	89
Безсмертя іскру й неземної слави	90
З любов'ю стежим неназване	91
Знов обрії зелом просяклі	92
Поломеніють серафими	93
Сп'яnila серце срібна втіха	94
В ті дні лиш ти й натхненний вітер	95
Сьогодні знов погідні гори	96
Ще вірю в музику, у щастя	97
Impromptu	99
Бетговен	101
На клявішах, на тьмяних віях	102
Шуберт	103
Ефеби	105
Бог юности	106
Дженова	107
На островах	108
Зрине в юний простір	109
Життя бурує, кличе — мов орел —	110

АКОРДИ Й ДИСКОРДИ

Вночі триваю іноді — скеля	113
Небачена спинись за мною прісна	114
Симфонічна поема	115
Ти перелесницею стала	116
Ти притопила все	117
Повірте, вас я не образив	118

Ми підемо, де травень оживає	120
Кривавить час, скло сипле тисячами іскор	121
Господь різьбив твоє чоло прекрасне	122
<i>Ars vivendi</i>	123
Раз вечір від міських реклям відляже	125
Нам містом злива заруділа ржою	126
Так, ти мала і динамічна частка світу	127
Потвора	128
Ні, брате, не ходи над чисте море	129
Носталгія	130
О, любі панії, о, дами	131
О, архіерею музики	133
Що ж, Господи, ти сієш доброту	134
О, мій жакхливий соловію	135
В той час великої руїни	136
<i>Wren</i>	137
В городі, у гурті дерев розкішних	138
Час радості, пора великих святкувань	139
Той янгол, що не бореться у тобі	140
<i>Tumour</i>	141
Філософоморфоза	142
<i>Thoughts</i>	143
Тост (Стефан Маллярме)	144
Сонце і янгол	145
Пітніє море і жахтить, мов сіль	147
Вечори над морем	148
У первовік	150
Тепла земля	152
Український емігрант	153
Континент	154
Соковита пам'ять в небо вмкнулась півгрудьми	155
Три янголи	157
З усіх сторін повніли живні очі	158
За вікнами вершиться заметіль	159
Все, що потрібне — землі жменя і слина	160

ERRATA

ст. 58: „Апокаліпсис“, третя строфа, третій рядок:
„женуть свій вік мов вершики захланні“, має бути:
„женуть свій вік мов *вершники* захланні“.

ст. 103: „Шуберт“, друга строфа, четвертий рядок:
„грайкильми в осяйні сумління.“, має бути:
„*грайкрильми* в осяйні сумління.“

ст. 123: „Ars vivendi“, останній рядок у поемі:
„як невблаганно учиш нас обмани!“, має бути:
„як невблаганно учиш нас *обнови!*“

ст. 129: „Ні, брате, не ходи над чисте море...“,
четверта строфа, перший рядок:
„Коли в ній все темне, мов у гробі“, має бути:
„Коли у ній все темне, мов у гробі“.

